

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

*„Този, който познава своите възможности,
винаги ще съумее, да си постави ограничители”*

Китайска пословица

Проблемът за формирането, практическата реализация на счетоводната политика в предприятието се разглежда от скоро в специализираната литература.

Тя се явява междинно звено между теорията и практиката и е елемент на организацията на счетоводството в предприятието. Съгласно параграф 21 на МСС1 – представяне на финансовите отчети – счетоводната политика е съвкупност от „специфични принципи, изходни положения, концепции, правила и практики, използвани от предприятието при изготвянето и представянето на финансови отчети”¹. в това определение не се посочва връзката на счетоводната политика с процеса на управление, с околната икономическа среда и др.

Според Любен Петров, счетоводната политика „...Представява възприетия от предприятието счетоводен модел за отчитане на неговата дейност през отчетния период (година) и съдържа три задължителни стадия – хронологично обхващане на счетоводната информация, систематизиране на първично регистрираната информация и проверка на данните от текущото счетоводно отчитане”¹.

Предприятието само запълва със съдържание отделните елементи на счетоводната политика. то определя как ще третира и отразява отделните явления и процеси. С това се определя

¹ Петров Л., Основи на счетоводството, изд. Мартелен, С.,2008г.

свободата, която се дава на предприятието, само да определя своята политика и да изрази отношението си към отделните елементи.

Счетоводната политика може да бъде възприета като счетоводен инструментариум и конкретни практически действия (процедури), което я превръща в ръководно начало при осъществяване на оперативното управление.

Формата на счетоводната политика няма нормативни изисквания. тя може да бъде някакъв вътрешен документ, утвърден като решение на ръководството със заповед и др. Може да бъде методическо ръководство, указание и т.н.

Съдържанието на счетоводната политика се регламентира с международните и национални стандарти и включва:

- амортизационна политика на предприятието
- методите на потребление на стоково-материалните запаси
- прилагани от предприятието бази за разпределение на непреките (косвени) разходи
- периодика за извършване на текущата преоценка на валутните активи и пасиви
- нормативно – регламентирани методи за признаване на приходите
- третиране на събитията, настъпили след датата на изготвяне на финансовите отчети и др.

Счетоводната политика се проявява, чрез елементите си, а същността ѝ в реалната действителност по определен начин.

Съществуват различни критерий за видовете счетоводна политика.

1. Според връзката с обхвата и съдържанието на данъчното законодателство

- а) обвързана с разпоредбите на данъчното законодателство (фискална)
 - б) независима от разпоредбите на данъчното законодателство (нефискална)
 - в) частично обвързана с разпоредбите на данъчното законодателство
2. В зависимост от формата на икономическия цикъл, в който се намира предприятието:
- а) дефанзивна – типична за фазите на спад и криза. Този тип се разработва, когато се касае за оцеляване на предприятието, чиято икономическа конюнктура се характеризира с непрекъснат спад.
 - б) стабилизираща – типична за фазата депресия и наличие на относителна стабилност на икономическата конюнктура в първоначалния етап на фазата подем
 - в) експанзивна – типична за стадия подем, при който настъпва икономическо оздравление, гарантиращо нарастване на брутният национален продукт. Счетоводната политика през този период трябва да осигури ниска себестойност и висока степен на конкурентна способност на предприятието
3. Според степента на обобщаване
- а) счетоводна политика в отделното предприятие
 - б) счетоводна политика в икономическите групи
4. В зависимост от степента на устойчивост
- а) условно – постоянна
 - б) променлива

Условно – постоянната е принципно неизменна от основаването до закриването на предприятието. Не се променят основни елементи, които имат определено значение за финан-

совия резултат – като признаване на приходи, амортизационна политика.

Променливата се характеризира с това, че значението се изменя през отделните отчетни периоди.

Преобладаващата част от предприятията у нас прилагат променлива счетоводна политика, а бюджетните условно – постоянната.

Конкретните параметри на счетоводната политика зависят от проявлението на вътрешните и външните за предприятието социално-икономически фактори. Тя трябва да бъде тясно обвързана с индивидуалния сметкоплан и индивидуалния план за документооборота на предприятието.

ВЪПРОСИ ЗА САМОПОДГОТОВКА

1. Кои са счетоводните принципи?
2. Кои са потребителите на информацията от финансовите отчети на предприятието?
3. Какви качества трябва да притежава информацията от финансовите отчети?
4. Каква е същността на счетоводната политика и нейните видове?
5. Кой вид счетоводна политика се прилага у нас основно в условията на утвърждаваща се пазарна икономика?

КЛЮЧОВИ ДУМИ

Счетоводен принцип – правило за ръководство, създаден на база опит, с който се цели постигане на определени резултати.

Счетоводна политика – елемент на организацията на счетоводството в предприятието, използван при съставянето на финансовите отчети.

Изисквания към счетоводната информация – дават характеристика на информацията, които помагат да се създава надеждна информация и да се вземат определени решения.

ЛИТЕРАТУРА

1. Петров Л., Основи на счетоводството, Изд. “Мартилен”, С., 2008г.
2. Башева С. и к-в, УИ “Стопанство”, С., 2005г.
3. Абаджиева Р., Димитрова И., Основи на счетоводството,, Изд. МВБУ, Ботевград, 2005г.
4. Аверкович Е., Счетоводна политика, Фабер, 2008г.